

Висновки: у даній статті підтверджено іллокутивний репрезентативний характер прогнозів погоди та роль стилістичних засобів у його контексті. Було також виявлено сутність поняття лексичних стилістичних засобів, порядок їхнього вживання та класифікації. Під час проведення стилістичного аналізу 20 випусків прогнозів погоди із застосуванням кількісного аналізу було виявлено найбільш вживані лексичні стилістичні засоби та встановлено їхнє місце і роль у дискурсі прогнозів погоди.

Перспективою дослідження є подальший аналіз стилістичних прийомів у дискурсі прогнозів погоди, а саме вивчення вживання і ролі також синтаксичних, графічних та морфологічних стилістичних засобів.

Література:

Арнольд И. В. Стилистика современного английского языка: (Стилистика декодирования): Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. «Иностр. яз.». – 3-е изд. / И. В. Арнольд. – М.: Просвещение, 1990. – 300 с. Бацевич Ф. С. Основы коммуникативной лингвистики: Пособие / Ф. С. Бацевич. – К.: Академія, 2004. – 342 с. Гальперин И. Р. Очерки по стилистике английского языка. / И. Р. Гальперин. – М.: Издательство литературы на иностранных языках, 1958. – 460 с. Серль Дж. Классификация иллокутивных актов / Дж. Серль // Новое в зарубежной лингвистике: Вып. XVII – М.: Прогрес, 1986. – С. 170-195. Galperin I. R. Stylistics. Second edition. / И. Р. Гальперин // Стилистика английского языка (на английском языке) – М.: Высшая школа, 1977. – 336 с.

УДК 81'46.811.111

МАРЧУК О.В.

(Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича)

МІФОФІЛОСОФІЯ НАРАТИВУ АНГЛОМОВНОГО ФЕНТЕЗІ

Стаття присвячена міфофілософським витокам жанру англомовного фентезі, де авторка розглядає типові ознаки та тематичні складові наративу англомовного фентезі у єдності його культурно-історичного ранжирування.

Ключові слова: жанр фентезі, наратив англомовного фентезі, художня література

Марчук О.В. Мифофилософия источников жанра англоязычного фэнтези. В статье автор рассматривает типические черты и тематические составляющие нарратива англоязыческого фэнтези в единстве его культурно-исторического ранжирования.

Ключевые слова: жанр фэнтези, нарратив англоязычного фэнтези, художественная литература

Marchuk O.V. Mytho-philosophical sources of the genre of the English fantasy. In the article the author considers typical features and thematic components of the narrative of the English fantasy in the integrity of its cultural and historical ranking.

Key words: fantasy genre, narrative of the English fantasy, fiction

Протягом більш ніж півстоліття текст залишається предметом пильної уваги лінгвістики. Як відзначає В.І. Шаховський, однією з причин актуальності досліджень тексту є той факт, що мовні твори, відображають когнітивні та комунікативні можливості людини і найбільш близько, в порівнянні з одиницями мови, підходять до розкриття таємниці людської природи [Шаховський 2000, с.120]. З розвитком нових жанрів літератури розширюється поле досліджуваних різновидів тексту. Нині поширення отримує фентезі, відносно молодий літературний жанр. Сучасний світ захоплюється жанром фентезі в найрізноманітніших його виявах: літературні твори, кінофільми, відеоігри, що засновані на класичних міфосюжетах.

Метою статті є з'ясування міфофілософської платформи англомовного фентезі як літературного жанру.

Поняття *фантастика* є культурно та історично обумовленим. До фантастичної літератури відносять міф, казку, наукову фантастику, літературу жахів, фентезі. Тут до розгляду ми беремо жанр англомовного фентезі у якого древні витоки. Він межує з іншими жанрами, наративи котрих ґрунтуються на фантастиці. Цей жанр виріс з казки й міфу, з лицарського роману, увібрав у себе пласт європейських літературних традицій, тому і став популярним сьогодні. Домінуючими платформами в англомовному наративі фентезі є германо-скандинавська міфологія та кельтська естетика, яка своїми витоками веде до кельтських міфів та легенд.

Для більшості англомовних авторів, що працюють в жанрі фентезі, саме германо-скандинавська міфологічна модель світу виявилася найбільш привабливою. Насамперед, тут далися взнаки англо-саксонські коріння. З історії відомо, що саме ці стародавньонімецькі племена, змішавшись з кельтами, а потім і з норманами, визначили кістяк майбутньої англійської нації. І тому звернення до своїх витоків здається цілком виправданим явищем для письменників ХХ століття, що

розчарувалися в об'єктивній істині Гегеля, в ідеї закономірності історичного процесу і всесильній ролі науки.

В Англії міфотворчість віднаходить свій яскравий вияв у творчості професора Оксфордського університету святого Ендрюса Дж. Толкіна, який став одним з родоначальників жанру фентезі та отримав надзвичайно широку популярність як у літературі, так і в кіно. Професійні інтереси Е.Дж. Толкіна як вченого сконцентровані на англо-саксонському епосі, де він коментує древньогерманську писемність і досліджує текст “Беовульф”.

У своїй знаменитій лекції “Про чарівні історії” Е.Дж. Толкін визначив три основні функції цього жанру:

1) відновлення душевної рівноваги;

2) втеча від дійсності;

3) щасливий кінець, який повинен плідно впливати на людську душу і через відчуття дива та краси створювати у душі справжнє просвітлення [Толкін 1991, с.235].

Стосовно походження міфу як основи будь-якої чарівної казки або фентезі, Е. Дж. Толкін висловлює припущення про існування прарелігії і прамови, на кшталт мови праіндоєвропейської. І тут Е.Дж. Толкін, як англійський письменник і вчений, продовжуючи концепцію свого попередника Еддісона, говорить про мову як основу будь-якої міфотворчості. Зокрема він пише: “Можна без жалю відкинути точку зору Макса Мюллера про міфологію як “хворобу мови”. Міфологія зовсім не хвороба, хоча, як і все людське, захворіти може. З таким же успіхом можна сказати, що мислення – хвороба свідомості. Ближче до істини звучало б твердження, що мови, особливо сучасні європейські мови, – недуг, яким вражена міфологія. І все ж мову не можна залишати поза увагою. Мова (як знаряддя мислення) і міф з'явилися в нашому світі одночасно” [Штейнман 2006, с.87].

У ХХ столітті при загальному кризі об'єктивізму і науковості [Guenon 1962, с.56], при заміні концепції абсолютної істини на концепцію свідомості і менталітету певної епохи, реалізм перестав виконувати роль метаметоду, серйозно змінився і втратив свої класичні риси. Пояснюється це насамперед тим, що в конфлікті об'єктивності та умовності художньої творчості перемогла умовність, за допомогою якої художник може не тільки створювати характер в рамках площинного соціозрізу, а й зображувати його міфологічний, позаісторичний аспект. Наприклад, про себе дали знати психоаналітичні тенденції у творчості письменників ХХ століття, де мова йшла про імпульси, які були успадковані нею ще з доісторичної епохи.

Виходить, що звертаючись до міфологічної системи, автори, які працюють в жанрі фентезі, явно чи приховано переробляють у своїй творчості вже сталі загальноприйняті філософсько-культурологічні концепції сучасності, зокрема французьких структуралістів.

Сучасний жанр фентезі прагне популяризувати кельтську міфологію. Особливо це стосується артуріанського циклу. Створюється враження, що книга Т. Мелорі “Смерть Артура” пережила у ХХ столітті своє друге народження. Цей роман англійського письменника XV ст. сера Томаса Мелорі являє собою двояку цінність як пам'ятник літератури. Це, з одного боку, найкращий у світі звід лицарських романів Бретонського циклу – звід героїчних і казкових сюжетів, які в свою чергу звертаються до міфу і епосу кельтських народів і до історії Західної Європи в середині I тисячоліття н. е. Зауважимо, що сюжети, зафіксовані Т. Мелорі, містять відгомони реальних історичних подій – боротьби бретонських кельтів проти англів і саксів.

На думку Я. Філіпа, кельтська цивілізація є однією з великих цивілізацій Стародавньої Європи, сліди якої, як суто матеріальні, так і духовні, виявляють себе всюди і понині [Філіп 1961]. Однак про цю цивілізацію ми знаємо надто мало. Вже до початку нашої ери кельтська цивілізація встигла розпастися на декілька гілок. Слід зазначити той факт, що у багатьох кельтських племенах існувала заборона записувати сакральні та літературні тексти: літературна (а до неї – міфологічна) традиція була тут виключно в усній формі. Коли заборона на письмову фіксацію була забута, записаними виявилися лише пізні версії кельтських легенд і переказів.

Стародавні кельти шанували міфологічних персонажів, але у них також був поширений культ води, каменів і священних дерев [Гуревич 1975, с.15]. Відомо, що цей культ дійшов і до артуріанської традиції, наприклад, лицар Ланселот Озерний отримав своє виховання в підводному замку у Володарки Озера. Саме в озеро падає меч Екскалібур. Крім озер в кельтській міфології величезну роль відіграють різноманітні джерела, багато з яких виявляються зачарованими і чудовими.

Наведені факти свідчать на користь алхімічної містики, котра дійсно впливала і продовжує впливати на свідомість людини західного світу. Справа в тому, що така містика має безпосереднє відношення до магії, а магійний тип світогляду є безпосереднім прототипом всякого раціоналізму і

так званої науковості. Так, Фрезер пише з приводу магії: “Коли магія є в своїй чистій і незмінній формі, вона припускає, що в природі явища повинні слідувати один за одним неминуче і незмінно, не потребуючи у втручанні особистого чи духовного агента. Отже, її основоположення тотожні з основоположеннями сучасної науки” [Campbell 1968, с.378].

Прикметно, що не всі автори, чия творчість у жанрі фентезі пов’язана з кельтської міфологією, відповідала високим художнім вимогам. Багато в чому ця тема через свою природну популярність забезпечувала комерційний успіх. Природно, що нічого нового подібні письменники не відкривали і не прагнули відкривати, а їх література була спрямована лише на розвагу.

Крім германо-скандинавської та кельтської міфології сучасний жанр фентезі прагне художньо освоїти й інші системи. Цей процес дуже показовий: знайомство зі світовою міфологічною системою немов демонструє загальну тенденцію до відтворення певного прасвіту, про який говорив ще в свій час Толкін. Утім не тільки ця причина лежить в основі прагнення сучасних письменників розширити свої міфологічні апетити. У більшості випадків тут виявляється спроба знайти нові вдалі в комерційному сенсі сюжети, наділені якоюсь екзотикою, яка ще не набридла читачеві. Справа доходить навіть до того, що автори, буцімто невдоволені сучасними фактами про світову міфологію, прагнуть вигадати своїх власних богів і героїв. Створюється прецедент подібності міфотворчості, – і тут також є свої успіхи і невдачі, поєднання комерції і справжньої художності. Розібратися в цьому, дати конкретне уявлення про сучасний стан жанру фентезі в англо-американській літературі буде завданням нашого наступного дослідження.

Література

Гуревич А.Я. Средневековый героический эпос германских народов// Беовульф. Старшая Эдда. Песнь о Нибелунгах. М.: 1975. – С. 14 – 16. *Пропт В.Я.* Морфология волшебной сказки. Исторические корни волшебной сказки.— М.: Издательство "Лабиринт", 1998. – 512 с. *Толкин Дж.Р.Р.* О волшебных сказках. // Лист работы Мелкина и др. волшебные сказки. М.: 1991. — С. 225-247. *Филип Я.* «Кельтская цивилизация и ее эволюция». Прага: 1961. *Шаховский В.И.* Текст как способ экспликации эмотивности языкового сознания // Тезисы докладов XIII Международного симпозиума по психолингвистике и теории коммуникации «Языковые сознания: содержание и функционирование». – М.: 2000. – С. 174-175. *Штейнман М.* Игра с мифом в трилогии Дж. Р. Р. Толкина «Властелин Колец» // «... Лучших строк поведырь, проводник просвещения, лучший читатель!»: Книга памяти А. М. Зверева. — М.: 2006. – С. 75-95. *Campbell J.* Creative mythology. //The masks of God. Lnd.: 1968. – P. 430. *Guenon R.* Simboles foudamentaux de la science sacre’e. Paris: 1962. – P. 120.

УДК 811.111’06’27:004.9

МАХАЧАШВИЛІ Р.К.

(Запорізький національний університет)

ДИНАМІКА ПРОЕКЦІЇ АНТРОПНОГО ЯДРА У ІННОВАЦІЙНОМУ ТЕХНОКРАТИЧНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ЛІНГВОСФЕРНОМУ КЛАСТЕРІ

У статті розглядається пресупозиція корелятивності типологічних та якісних характеристик інноваційних одиниць англійської мови у сфері новітніх комп’ютерних технологій та процесів динаміки проекції антропного ядра у відповідному лінгвосферному кластері.

Ключові слова: термін, мовна інновація, інноваційна лінгвосфера буття, лінгвотехносфера, проекція антропного ядра.

Махачашвили Р.К. Динамика проекции антропного ядра в инновационном англоязычном технократическом лингвосферном кластере. В статье рассматривается пресупозиция коррелятивности типологических и качественных характеристик инновационных единиц английского языка в сфере новейших компьютерных технологий и процессов динамики проекции антропного ядра в соответствующем лингвосферном кластере.

Ключевые слова: термин, языковая инновация, инновационная лингвосфера, лингвотехносфера, проекция антропного ядра.

Makhachashvili R. Anthropic Nucleus Projection Dynamics of English Technocratic Lingual Cluster. The article tackles the issue of correlation in between the innovative units of English pertaining to the sphere of computer technology typology and qualification as the dynamics of anthropic nucleus projection.

Key words: term, lingual innovation, innovative linguoshpere, linguotechnosphere, anthropic nucleus projection.

Світ, що оточує людину, неосяжний. Безкінечним є розмаїття його форм і проявів. Протягом тисячоліть людство намагалось якомога повніше відобразити об’єктивну (та суб’єктивну) реальність у мові. Мова – це не просто засіб висловлення й передачі готової думки, а сила, що творить цю думку